

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **S. M.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 1. 2006, č. j. KUOK/37900/05/OSV-DS/7025/SD-256, v řízení o kasační stížnosti proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 9. 2009, č. j. 38 Cad 1/2006 – 147, o námitce podjatosti vznesené vůči soudcům Krajského soudu v Ostravě JUDr. Petru Indráčkovi, JUDr. Janě Záviské, JUDr. Miroslavě Ježoviczové a JUDr. Bohuslavě Drahošové,

t a k t o :

Soudci Krajského soudu v Ostravě JUDr. Petr Indráček, JUDr. Jana Záviská, JUDr. Miroslava Ježoviczová a JUDr. Bohuslava Drahošová **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodování věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 38 Cad 1/2006.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 14. 4. 2008, č. j. 38 Cad 1/2006 – 39, ustanovil zástupcem žalobce pro řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 1. 2006, č. j. KUOK/37900/05/OSV-DS/7025/SD-256, JUDr. Milana Janíčka, advokáta. Kasační stížnost proti tomuto usnesení Nejvyšší správní soud zamítl rozsudkem ze dne 27. 8. 2008, č. j. 4 Ads 93/2008 – 71.

Podáním ze dne 24. 9. 2008 žalobce požádal soud, aby „zrušil JUDr. Milan Janíček“ a aby mu ustanovil JUDr. Víta Vohánku, který jej „v této neschopené věci zastupuje u soudu“. Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 23. 1. 2009, č. j. 38 Cad 1/2006 – 88, žádost žalobce o změnu advokáta JUDr. Milana Janíčka zamítl. V odůvodnění soud uvedl, že žalobce svou žádost nijak neodůvodnil a nekonkretizoval, soud proto tento návrh jako nedůvodný zamítl.

Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost, požadoval zrušení napadeného usnesení a ustanovení advokátů JUDr. Víta Vohánky a JUDr. Tomáše Sokola. Kasační stížnost byla sepsána dne 5. 2. 2009 a krajskému soudu doručena dne 9. 2. 2009.

Dne 9. 2. 2009 byla Nejvyššímu správnímu soudu doručena žádost JUDr. Milana Janíčka, advokáta, o zrušení zastupování (sepsána dne 6. 2. 2009), neboť žalobce s ním odmítá spolupracovat, nedůvěřuje mu, neposkytuje mu potřebnou součinnost, dává nevhodné pokyny a trvá na nich, ačkoliv jejich realizace je proti jeho vlastním zájmům.

V podání ze dne 23. 3. 2009 žalobce opětovně požádal o zrušení ustanovení JUDr. Milana Janíčka, advokáta, jeho zástupcem, neboť k němu nemá důvěru, jedná v rozporu se zájmy stěžovatele a údajně stěžovatele podvedl.

Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 30. 4. 2009, č. j. 4 Ads 40/2009 – 121, kasační stížnost žalobce směřující proti usnesení, jímž krajský soud zamítl žádost o změnu advokáta JUDr. Milana Janíčka zamítl a současně vyhověl žádosti JUDr. Milana Janíčka a zprostil tohoto advokáta povinnosti zastupovat žalobce. Zástupci přiznal odměnu za zastupování ve výši 1600 Kč a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění konstatoval, že z obsahu podání stěžovatele i jemu ustanoveného zástupce jednoznačně vyplývá, že důvěra mezi stěžovatelem a jeho zástupcem byla narušena. Stěžovatel dále svému zástupci neposkytuje dostatečnou součinnost, pouze mu udílí pokyny, jejichž plnění neodpovídá zájmům stěžovatele, a na těchto pokynech trvá. JUDr. Milana Janíčka tak nelze nutit, aby stěžovatele nadále zastupoval, a proto Nejvyšší správní soud vyhověl jeho žádosti a tímto rozhodnutím jej zprostil povinnosti stěžovatele zastupovat.

Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 10. 9. 2009, č. j. 38 Cad 1/2006 – 147, neustanovil žalobci zástupce z řad advokátů, s odůvodněním, že žalobce nevyplnil potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech správně a nedoložil soudu nedostatek finančních prostředků. Navíc zcela opomenul uvést skutečnost, že jeho manželka, se kterou žije žalobce ve společné domácnosti, je poživatelkou invalidního důchodu.

Stěžovatel podal dne 29. 9. 2009 proti tomuto usnesení kasační stížnost, v níž požádal o ustanovení advokáta Mgr. Františka Drlíka a navrhl, aby napadené usnesení bylo zrušeno. Uvedl rovněž, že *„Bohuslava Drahošová už v této nové věci na KS Ostrava neveřejným rozsudkem už rozhodla, byla podána kasační stížnost. Bohuslava Drahošová a všichni soudci KS Ostrava jsou dle s. ř. s., § 8/1,2 vyloučeni.“*

Krajský soud v přípis ze dne 9. 10. 2009 stěžovatele vyzval, aby ve lhůtě do 8 dnů od doručení této výzvy upřesnil své podání ze dne 29. 9. 2009 tak, že odůvodní námitku podjatosti vznesenou vůči soudkyni JUDr. Bohuslavě Drahošové a dalším soudcům Krajského soudu v Ostravě.

Stěžovatel na tento přípis krajského soudu reagoval podáním ze dne 20. 10. 2009, v němž uvedl, že požadované již krajskému soudu předložil.

Krajský soud v Ostravě poté spis s námitkou podjatosti dne 11. 11. 2009 předložil Nejvyššímu správnímu soudu podle § 8 odst. 5 s. ř. s. k rozhodnutí o ní.

K námitce podjatosti se vyjádřili soudci JUDr. Jana Záviská, JUDr. Miroslava Ježoviczová, JUDr. Bohuslava Drahošová a JUDr. Petr Indráček. Všichni uvedli, že k předmětné věci nemají žádný vztah; rovněž nemají žádný vztah k účastníkům řízení ani k jejich zástupcům a nejsou jim známy žádné skutečnosti, pro které by měli být z rozhodování věci vyloučeni.

Nejvyšší správní soud posoudil vznesenou námitku podjatosti a dospěl k závěru, že není důvodná.

Podle § 8 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Za poměr soudce k věci se považuje přímý zájem soudce na projednávané věci, zejména zájem na jejím výsledku. Vyloučen by byl také soudce, který by získal o věci poznatky jiným způsobem než dokazováním při jednání. Pochybnosti o nepodjatosti soudce pro jeho poměr k účastníkům či jejich zástupcům, kromě vztahů příbuzenských a obdobných vztahů, mohou vzniknout i tehdy, je-li soudcův vztah k účastníkům, případně zástupcům, přátelský či naopak zjevně nepřátelský.

Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v ustanovení § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen vskutku výjimečně a z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezáujatě a spravedlivě. Podjatost sama zasahuje vždy do principu nezávislosti soudce, neboť nestrannost tento princip předpokládá. Samotný pojem soudce totiž s sebou nese atribut nezáujatosti a nestrannosti a bez toho, že by se nepředpokládal, nebylo by důvodu ani konstituování soudní moci jako pilíře demokratické společnosti.

Po zvážení výše uvedených skutečností dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro vyloučení soudců JUDr. Jany Záviské, JUDr. Miroslavy Ježoviczové, JUDr. Bohuslavy Drahošové a JUDr. Petra Indráčka z projednávání a rozhodování věci vedené pod sp. zn. 38 Cad 1/2006 nejsou dány. Žalobce neuvádí žádný konkrétní důvod ani skutečnost, ze které by bylo možné podjatost uvedených soudců dovodit. Žalobce namítá jako důvod k vyloučení soudkyně JUDr. Bohuslavy Drahošové, že už v této věci rozhodla.

Z ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. sice plyne, že jedním z důvodů pro vyloučení soudců je skutečnost, že se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu

nebo v předchozím soudním řízení, musí jít však o totožnou věc. Taková situace však v posuzované věci nenastala. Lze přitom odkázat i na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 3. 2003, č. j. Nao 2/2003 - 18, publikováno pod č. 53/2004 Sb. NSS, v němž bylo jasně vyloženo, že „předchozím soudním řízením“ není řízení v jiné soudní věci, byť by se i týkala týchž účastníků.

Skutečným důvodem návrhu žalobce na vyloučení soudce JUDr. Bohuslavy Drahošové a ostatních výše zmíněných soudců Krajského soudu v Ostravě je tak jejich předchozí procesní postup. Ten, jak shora uvedeno, ale nemůže být legitimním důvodem, který by mohl znamenat vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci. Soudce může být vyloučen z rozhodování jen z objektivních důvodů, nikoli pro subjektivní přesvědčení žalobce o nespravedlnosti vedení řízení, které zpochybňovat jistě lze. K tomu však slouží opravné prostředky a nikoli námitka podjatosti. Existence odlišných názorů žalobce na věc pak s podjatostí soudce nemá nic společného.

Lze tedy uzavřít, že námitky žalobce neobsahují žádné skutečnosti, které by bylo možno podřadit pod důvody podjatosti a ani z vyjádření shora jmenovaných soudců Krajského soudu v Ostravě neplyne nic, z čeho by bylo možno pochybovat o jejich nepodjatosti; tyto skutečnosti nevyplývaly ani ze soudního spisu.

Nejvyšší správní soud proto podle § 8 odst. 5 s. ř. s. rozhodl tak, že soudci JUDr. Jana Záviská, JUDr. Miroslava Ježoviczová, JUDr. Bohuslava Drahošová a JUDr. Petr Indráček nejsou vyloučeni z projednávání a rozhodování věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 38 Cad 1/2006.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. března 2010

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu